

Inhoudelijke verantwoording 2013

Algemeen

Door het provinciale beleid en de daaraan verbonden bezuinigingen voor de periode 2013-2016 heeft Kunstgebouw in 2012 een drastische verandering in de organisatie moeten doorvoeren. Zowel de financiële draagkracht als de taken en het personeel moesten in omvang en ambitie worden aangepast.

Het provinciale beleid voorziet in 2013-2016 in een basisvoorziening cultuurparticipatie, die vooral kleine gemeenten in het landelijk gebied ondersteunt. Kunstgebouw is onderdeel van deze basisvoorziening en heeft een makelaarsrol voor gemeenten en het onderwijs. Kunstgebouw richt zich vanaf 2013 op het begeleiden van gemeenten, de scholen en de culturele instellingen bij hun verantwoordelijkheid voor cultuureducatie in het primair onderwijs. De overige taken die Kunstgebouw in de jaren daarvoor uitvoerde, zijn in 2012 beëindigd (zoals het ondersteunen van het VO met cultuureducatie en het begeleiden van projecten rond kunst in de openbare ruimte) of in de loop van 2013 afgebouwd (zoals het ontwikkelen van educatief materiaal buiten de programma's *Kijk|Kunst* en *Doe|Kunst* en het ontwikkelen van cultuurparticipatieprojecten).

De organisatie is daartoe gereorganiseerd. Eind 2012 zijn 31 medewerkers vertrokken, en halverwege 2013 nog 8, door het beëindigen van tijdelijke dienstverbanden, pensioen of gedwongen ontslag.

Vanaf 1-1-2013 bestaat Kunstgebouw uit twee afdelingen, Dienstverlening PO en Informeren & Netwerken. Iedere afdeling heeft een afdelingshoofd, die samen met de directeur-bestuurder het ManagementTeam vormen. Er is ondersteuning voor ICT, Personeelszaken en de Financiële Administratie. De medewerkers van Logistiek en Planning verzorgen de organisatie en de uitvoering van de (educatieve) programma's.

Enkele taken zijn tot 1-7-2013 gehandhaafd (zoals het ontwikkelen van educatief materiaal bij de Kinderboekenweek), omdat zij perspectief leken te bieden om ook buiten de boekjaarsubsidie voortgezet te kunnen worden. Daardoor, en om een aantal lopende verplichtingen af te handelen, zijn 8 medewerkers nog tot 1-7-2013 in dienst gebleven.

De reorganisatie was op 1-7-2013 afgerond en de resterende 20 medewerkers in vaste dienst hebben – na een interne verhuizing – na de zomervakantie hun nieuwe werkplek op de begane grond van het pand aan de Broekmolenweg betrokken.

In 2012 is een voorziening gevormd waaruit de financiële verplichtingen ten gevolge van de reorganisatie kunnen worden betaald.

Detail van het Kijk|Kunst-project De fantastische tas rond het werk van Petra Hartman.

Ondersteuning aan gemeenten en culturele instellingen

Kunstgebouw heeft zich in 2013 ontwikkeld tot expert voor kunst en cultuur en zich gericht op het landelijk gebied van Zuid-Holland. Daarin begeleidt, stimuleert en informeert Kunstgebouw gemeenten, het primair onderwijs en de culturele instellingen bij hun verantwoordelijkheid voor cultuureducatie en -participatie. De concrete invulling van deze taak is in 2013 in hoge mate gestuurd door het rijksbeleid *Cultuureducatie met kwaliteit* (o.a. bestaande uit stimulering van de scholen middels het beschikbaar stellen van 10,90 euro per leerling per schooljaar via de Prestatiebox en de *Deelregeling Cultuureducatie met kwaliteit*). De *Deelregeling Cultuureducatie met kwaliteit* is een subsidieregeling gedurende vier jaar (tot 2016) waar provincies en gemeenten met meer dan 90.000 inwoners aan kunnen deelnemen en waarvoor zij zelf 50% van de noodzakelijke middelen beschikbaar stellen (het Fonds voor Cultuurparticipatie, uitvoerder van de regeling, matcht dat bedrag). De provincie Zuid-Holland neemt geen deel aan deze subsidieregeling. Als gevolg daarvan zijn de kleinere gemeenten in Zuid-Holland in staat gesteld aan de regeling deel te nemen mits zij door onderlinge samenwerking aan de voorwaarden voldeden.

	verwachting	resultaat
<i>Cultuureducatie met kwaliteit</i> In de deelregeling meewerken aan de aanscherping van plannen en meewerken in de uitvoering van plannen van gemeenten/regio's. In dat kader gemeenteambtenaren en -bestuurders informeren over de regeling en desgewenst bij scholen	Er worden in najaar 2012 gesprekken gevoerd met de gemeente Westland, de regio's Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, Goeree, HollandRijnland, Drechtsteden en Midden-Holland en Voorne/Putten	Penvoerder in Goeree-Overflakkee/Voorne-Putten; partner in HollandRijnland, Alblasserwaard Vijfheerenlanden en Lansingerland/Pijnacker-Nootdorp; uitvoerder van trainingen in Westland, Holland Rijnstreek en HoekscheWaard
<i>Cultuureducatie met kwaliteit</i> Deelnemen aan de regeling voor het flankerend beleid met de ontwikkeling van een digitale leerlijn en de ontwikkeling van een leerdoelenwijzer/weeginstrument voor het onderwijs		Eind 2013 is het plan bij het FCP ingediend; beschikking voorjaar 2014

Kunstgebouw heeft – op verzoek van de regio's en gemeenten – in 2012 in diverse regio's een ondersteunende rol gespeeld bij het verwoorden van de lokale wensen, het samenbrengen van lokale en regionale partijen en het opstellen van de plannen. In 2013 bleken veel Zuid-Hollandse plannen niet onmiddellijk te passen in de voorwaarden van het FCP en heeft Kunstgebouw – weer op verzoek – veel werk verricht om de plannen te verbeteren en goedgekeurd te krijgen. In veel projecten *Cultuureducatie met kwaliteit* speelt professionalisering van de leerkrachten en de medewerkers van culturele instellingen een grote rol. Kunstgebouw ontwikkelt (samen met tijdelijk aangestelde medewerkers of ZZP'ers) daarvoor trainingen, voert deze ook uit en ondersteunt bij andere onderdelen van de projecten. Zo is Kunstgebouw partner, penvoerder of uitvoerder van projecten *Cultuureducatie met kwaliteit*. De waardering van de lokale en regionale partijen voor deze ondersteuning is hoog.

Kunstgebouw functioneert ook als coördinatiepunt voor de Zuid-Hollandse projecten *Cultuureducatie met kwaliteit*.

	verwachting	resultaat
Digitale nieuwsbrieven over de <i>Deelregeling Cultuureducatie met kwaliteit</i>	4-5	4 (252 abonnees) waarin ervaringen van projecten worden gedeeld, landelijke informatie en informatie uit andere provincies wordt verspreid en nieuwe activiteiten worden aangekondigd
Kennisbijeenkomsten over cultuureducatie	1-2	3 (over Cultuur in de Spiegel voor penvoerders van de projecten CmK; over lobbyen i.v.m. gemeenteraadsverkiezingen voor penvoerders CmK en medewerkers culturele instellingen; een bijeenkomst over de uitvoering van de plannen CmK voor alle betrokkenen)

Bovendien is de Linkedingroep *Cultuureducatie met kwaliteit in Zuid-Holland* (68 leden) gevormd, wordt deze gevoed en beheerd.

Het informeren over cultuurbeleid, delen van kennis, stimuleren en ondersteunen van netwerken van ICC'ers en cultuurnetwerkers is een ander onderdeel van de makelaarsfunctie van Kunstgebouw.

	verwachting	resultaat
Bijscholing ICC'ers	2	2
Ondersteuning cultuurnetwerkers in de vorm van algemene bijeenkomsten, specifieke trainingen op verzoek, bilaterale ondersteuning	6	Circa 12 individuele contacten en 1 bijeenkomst

In 2013 is de provinciale subsidieregeling voor cultuurnetwerkers veranderd en samenwerkende gemeenten moeten nu zelf de subsidie aanvragen. Het heeft even geduurd voor de regeling er was en de gemeenten hun weg hadden gevonden. Het heeft ook geleid tot enkele nieuwe cultuurnetwerkers. Met hen allen is in het voorjaar gesproken over hun begeleidingswensen, er is individueel ondersteund en in het najaar is er 1 bijeenkomst georganiseerd.

	verwachting	resultaat
Kennisbijeenkomsten cultuureducatie	1-2	4 (3 CmK- zie boven en 1 werkbezoek t.b.v. OCW)

Kunstgebouw heeft in 2013 een werkbezoek georganiseerd voor OCW en andere landelijke partijen die betrokken zijn bij cultuureducatie. De locatie van het werkbezoek was een basisschool in Lexmond. De deelnemers woonden een theatervoorstelling bij samen met leerlingen, politici, schoolbestuurders en leerkrachten uit de regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden. Hierna vond een discussie plaats.

	verwachting	resultaat
Publicaties zoals flyers, informatiebulletin, magazine	2-4 vormen	Meer dan 4

		vormen
Digitale nieuwsbrieven over cultuureducatie in het PO, en voor bijzondere activiteiten	4-5	4 (1.880 abonnees en verstuurd aan alle basisscholen en ICC'ers in ZH)

Er zijn publicaties verzorgd zoals een Magazine (aan 1795 adressen verstuurd), overig drukwerk (zoals informatiebladen, folders en flyers voor de diverse producten) en video's (bijvoorbeeld een animatie cultuureducatie en een videoverslag van de bijeenkomst 'Een plan en dan?').

De website Kunstgebouw is door 2.417 unieke bezoekers per maand bezocht.

De Linkedingroep *Kunst & Cultuur Zuid-Holland* (169 leden) is gevoed en beheerd, op Facebook Kunstgebouw (179 volgers) en Twitter Kunstgebouw (944 volgers) is gecommuniceerd over en naar aanleiding van activiteiten en ontwikkelingen.

	verwachting	resultaat
Cultuurme.nu	beheer	+

Het digitale netwerk Cultuurme.nu is ook in 2013 beheerd. Er staan 135 culturele aanbieders op de site. Er zijn 3 nieuwsbrieven Cultuurme.nu (105 abonnees) verschenen en via Twitter Cultuurme.nu (141 volgers) relevante informatie gedeeld.

	verwachting	resultaat
Cultuur in de Spiegel – op vraag van onderwijs lokale bijeenkomsten en specifieke ondersteuning via de 2 medewerkers die in 2012 tot adviseur zijn opgeleid	2 lokale bijeenkomsten	Individueel advies en 1 presentatie
Cultuureducatieve beleidsdag 2013	meewerken aan realisatie	niet
Culturele instellingen bijeenkomsten	2 bijeenkomsten	onderdeel geworden van de 3 bijeenkomsten CmK (zie boven)
Combinatiefunctionarissen netwerk	Oprichten en laten functioneren	niet

Kunstgebouw heeft niet meegewerkt aan de realisatie van de landelijke cultuureducatieve beleidsdag 2013 omdat de dag er door het nieuwe LKCA anders uitzag dan bij het opstellen van de begroting was voorzien. Er is – direct en via interprovinciale samenwerking – een goede relatie met het LKCA.

Een netwerk van combinatiefunctionarissen in Zuid-Holland is in 2013 nog niet gerealiseerd. Er is wel overleg gevoerd met het LKCA, dat de landelijke coördinatie van de ondersteuning aan de combinatiefunctionarissen in 2013 heeft overgenomen van Cultuurformatie, een landelijk onderzoek heeft gedaan en begin 2014 een landelijke bijeenkomst organiseert. In 2014 zal Kunstgebouw een vertaling naar de Zuid-Hollandse situatie maken.

In onze algemene training helpen we scholen en cultuuraanbieders om hun visie op cultuuronderwijs te vormen.

Met behulp van de door ons ontwikkelde CiS-quiz (Cultuur in de Spiegel) denken scholen en cultuuraanbieders na over wat cultuuronderwijs is en welke samenhang er is tussen verschillende vakken.

Dienstverlening Primair Onderwijs

Kunstgebouw heeft in 2013 het voornemen gerealiseerd om een kwalitatief goed kunsteducatie programma te ontwikkelen en aan te bieden voor het primair onderwijs onder de titels *Kijk|Kunst* en *Doe|Kunst*. Beide programma's zijn gevormd uit *Kunstmenu* en *Kunst in Uitvoering*, zoals de educatieve programma's tot zomer 2013 heetten. De omvorming was noodzakelijk door de bezuiniging op de provinciale boekjaarsubsidie. De prijs voor de scholen moest omhoog (van 7 euro naar 8,45 euro per leerling per schooljaar) en de omvorming is benut om het programma *Doe|Kunst* ook beschikbaar te maken in afzonderlijke onderdelen. De werkwijze rondom de cultuureducatieve programma's is niet veranderd ten opzichte van de voorgaande jaren. Langdurige relaties met het onderwijs zijn in stand gehouden, in nieuwe contacten is geïnvesteerd. Het landelijke en regionale aanbod is gescout, scholen zijn ondersteund in het formuleren van hun educatieve vraag, de programma's *Kijk|Kunst* en *Doe|Kunst* zijn samengesteld, de scholen hebben overeenkomsten afgesloten en de realisatie is georganiseerd, uitgevoerd en gemonitord.

Bij het opstellen van de begroting 2013 is er rekening mee gehouden dat de prijsverhoging ertoe zou kunnen leiden dat in schooljaar 2013-2104 minder leerlingen in minder gemeenten bereikt zouden worden dan in 2012-2013. Dat blijkt niet het geval. Uit onderstaande outcome-resultaten blijkt dat er meer leerlingen in meer gemeenten zijn bereikt en de waardering voor de inhoud van de programma's is gestegen.

<i>Kijk Kunst en Doe Kunst</i>	verwachting	resultaat
Bereik leerlingen	78.600	80.992
Bereik gemeenten	42	46
Waardering voorstellingen en tentoonstellingen door leerkrachten van <i>Kunstmenu</i>	88% goed tot uitstekend	88% goed tot uitstekend
Waardering voorstellingen en tentoonstellingen door leerlingen van <i>Kunstmenu</i>	80% goed tot uitstekend	81% goed tot uitstekend
Gebruik van de lessen door leerkrachten uit de handleidingen bij <i>Kunstmenu</i>	89% goed tot uitstekend	93% goed tot uitstekend
Waardering van de gebruikte lessen door leerkrachten van <i>Kunstmenu</i>	74% goed tot uitstekend	75% goed tot uitstekend
Waardering projecten door leerkrachten van <i>Kunst in uitvoering</i>	69% goed tot uitstekend	68% goed tot uitstekend
Waardering projecten door leerlingen van <i>Kunst in uitvoering</i>	69% goed tot uitstekend	75% goed tot uitstekend
Gebruik van de lessen door leerkrachten uit de handleidingen bij <i>Kunst in uitvoering</i>	91% goed tot uitstekend	93% goed tot uitstekend
Waardering van de gebruikte lessen door leerkrachten van <i>Kunst in uitvoering</i>	75% goed tot uitstekend	79% goed tot uitstekend

Het boek met kunsteducatieve lesideeën voor de Kinderboekenweek 2013 is in de eerste helft van 2013 deels met provinciale subsidie gerealiseerd. Het was de verwachting dat hiermee de basis kon worden gelegd om de ontwikkeling, realisatie en verspreiding van het lesboek ook in de komende jaren voort te zetten, maar dan kostendekkend. Er is een kwalitatief goed boek gemaakt (qua lesinhoud, vormgeving, regelen auteurs- en beeldrechten inclusief een cd met aansprekende muziek, professioneel ingezongen, opgenomen en afgemixt) maar de afname is achtergebleven bij de verwachtingen. Daaruit is najaar 2013 de conclusie getrokken dat voortzetting van het ontwikkelen van het lesboek niet realistisch is. Er zal geen boek met kunsteducatieve lesideeën voor het primair onderwijs voor de Kinderboekenweek 2014 worden gemaakt. Onderstaande outcome-resultaten illustreren dit.

Kinderboekenweek Lesboek en festivals	2012	verwachting	gerealiseerd
Deelnemende bibliotheken	9	15	8 (10 vestigingen)
Aantal leerkrachten dat de festivals bezoekt	550 (bij gemidd. klas van 25 leerlingen zijn 13.750 leerlingen bereikt)	500	375 (bij gemidd. klas van 25 leerlingen zijn hiermee 9.375 leerlingen bereikt)
Verspreide lesboeken met cd in Zuid-Holland	972	900	574
Verspreide lesboeken met cd in de rest van Nederland	517	700	722
Duurzame samenwerking met derden	In Zuid-Holland ProBiblio en buiten de provincie met Kunst Centraal	In Zuid-Holland ProBiblio en buiten de provincie Kunst Centraal	ProBiblio heeft niet meegewerkt; Kunst Centraal wel in ontwikkeling en verspreiding

In september 2013 lanceerden we de site dkk.kunstgebouw.nl. Hierop staat zoveel mogelijk informatie over de Kijk|Kunst en Doe|Kunst-projecten voor de leerkracht op een rij. Ter ondersteuning van de klassikale lessen zijn er foto's en filmpjes te vinden. Bovendien biedt de site bij een aantal projecten diverse leuke en leerzame online opdrachten die leerlingen zelfstandig of in groepjes kunnen maken.

De theatervoorstelling Gaap van Theatergroep Roots en Borders is het afgelopen schooljaar door de scholen in Zuid-Holland het beste gewaardeerd. Daarom werden de acteurs verrast met de Kijk|Kunst-kup.